

Arkipäivän elämää

Kuvia vuosikymmenten takaa

Perunoitten istuttaminen
oli yksi kevään töistä.
Valmiiksi idätetyt perunat
piti laittaa kyntövakoon
tasaisin välimatkoin.
Kuvassa istutusta
maatilalla Sipoossa.

Kouluista oli syksyllä lomaa
perunnan nostoa varten.
Puhuttiin perunan
nostolomasta.

Sipoo 7.5.1945,
kuvaaja tuntematon.

Heinän korjaamiseen osallistuivat kaikki. Heinät kerättiin kasaan hevosen vetämällä haravakoneella. Sen jälkeen ne nostettiin kuivumaan heinäseipäille. Päivän paras hetki oli se, kun iltapäivällä sai kahvia ja pullaa.

1940-luku,
kuvaaja tuntematon.

Menetetystä Karjalasta
muutti pakon edessä
Suomeen sotien jälkeen
noin 400 000 ihmistä.
Heitä kutsuttiin evakoiksi.
Evakoista noin kolmasosa
oli maanviljelijöitä.

Kuvassa uusi koti
valmistuu Pohjois-Karjalaan,
etualalla miehet tekevät
kaivoa.

Pohjois-Karjala 22.9.1947,
kuvaaja tuntematon.

Mies teroittaa kuokan terää.
Tahko oli valettu kovasta
hiekkakivestä, joka hioi
kuokan terän teräväksi.
Tahkomisen jälkeen
terää hiottiin
vielä terävämmäksi
kovasimella.
Työkalujen teroitus
oli tarkkaa työtä.

Karkkila 30.5.1941,
kuvaaja tuntematon.

Helena Ikonen
Ruokolahdelta
leipoo pullia ja leipiä.
Hellat ja uunit
lämmitettiin polttopuilla,
joita säilytettiin
pihan liiterissä.
Lämmin leipä ja
lasi kylmää maitoa,
se vasta maistui!

Ruokolahti, Imatra 28.-29.1.1947,
kuvaaja tuntematon.

Tyttö hakee vettä kaivolta.
Maaseudun taloihin
ei tavallisesti tullut
vesijohtoa, ja niin vesi
haettiin pihan kaivosta.

Sisällä tuvassa vettä
säilytettiin ämpärissä,
josta sitä juotiin
yhteisellä kuupalla
eli vesikauhalla.

1940-luku,
kuvaaja tuntematon.

Lehmät päästettiin
keväällä navetasta
ulkolaitumelle.
Lehmille päivä oli
mieluisa, ja monesti ne
loikkivat innokkaasti
ruohikossa.
Välillä lehmät myös
lypsettiin laitumella.

Vihti 21.5.1962,
kuvaaja tuntematon.

Uudenlaiset traktorit
alkoivat korvata
hevosia maatiloilla.
Kuvassa kyntää
Eero Rautiainen
Karjalohjalta.
Hän voitti Uudenmaan
läänin kyntömestaruuden
syksyllä 1960.

Helsinki 12.10.1960,
kuvaaja Eero Häyrinen.

Tytöt keräävät mustikoita.
Mustikoista tehtiin
usein mustikkamaitoa.
Ensin mustikat
muussattiin haarukalla,
ja sen jälkeen päälle lisättiin
maitoa ja sokeria.
Mustikoista tehtiin myös
keittoa eli mustikkasoppaa.

Vuosi 1956,
kuvaaja tuntematon.

Torikauppias tarjoaa
haukia asiakkaille
Helsingin Kauppatorilla.
Torilta sai ostaa tuoretta
kalaa suoraan kalastajilta.

Myös kauppahalleissa
käytiin vilkasta kalakauppaa.
Isoja halleja oli
Helsingin lisäksi muun
muassa Tampereella,
Turussa ja Kuopiossa.

Helsinki 12.3.1959,
kuvaaja Martti Brandt.

Maksuttomat kouluruokailut
alkoivat kouluissa
1940-luvun lopussa.
Vuonna 1955 Helsingin
kansakoulujen ruokailussa
tarjottiin lämpimän ruuan
lisäksi kaksi desiä maitoa ja
pala kovaa leipää.

Helsinki 15.11.1955,
kuvaaja tuntematon.

Nuori nainen valitsee hedelmiä itsepalvelu-myymän tiskiltä. Ensimmäiset itsepalvelu-myymälät avattiin Suomessa 1950-luvun alkupuolella. Se oli uutta ja hienoa, että tuotteet sai valita itse. Ennen kauppias myi tavarat tiskin takaa.

Helsinki 6.2.1957,
kuvaaja Teppo Palho.

Televisioita oli 1950-luvulla
vain harvassa kodissa.
Niinpä lapset ja usein myös
koko perheet kokoontuivat
katsomaan ohjelmia niihin
koteihin, joissa tuo
ihmelaite jo oli.
Jo virityskuvassa
riitti katseltavaa.

Helsinki 20.5.1955,
kuvaaja tuntematon.

Mattolaiturit olivat suosittuja pesupaikkoja, ja pesuaineena käytettiin usein mäntysuopaa. Joka kaupungissa oli omat mattolaiturit.

Kuvassa 75-vuotias Katariina Siivonen mattopyykillä Helsingissä.

Helsinki 4.7.1959,
kuvaaja Seppo Saves.

Kansakoulun oppilaat
tutkivat innoissaan
kevättodistuksia.
Suvivirsi on laulettu,
ja nyt alkaa
kauan kaivattu kesäloma.
Ei muuta kuin uimaan,
ongelle tai muihin
kesän harrastuksiin!

Helsinki 31.5.1961,
kuvaaja Ilkka Leino.

Linja-autoilla
liikuttii paljon.
Kuvassa ihmiset ovat
lähdössä kaupungista
maaseudulle viettämään
juhannusta.
Linja-auton takaosassa
sai polttaa tupakkaa.
Joskus täysi linja-auto ei
jaksanut nousta mäkeä ylös.
Silloin matkustajien oli
poistuttava autosta,
ja jopa työnnettävä auto
mäen päälle.

Helsinki 20.6.1958,
kuvaaja NS.

Arkipäivän elämää

Kuvia vuosikymmenten takaa

Kuvat: Suomen valokuvataiteen museo
/Alma Media / Uuden Suomen kokoelma
Kuvasarjan suunnittelu: Hannu Virtanen, Pertti Rajala
Selkoilmaisu arjen tukena / Papunet / KVL 2015

Kannen kuva:

Kevät on tuonut katukuvaan jäätelökioskit
ja jäätelöä ostavat pojat.
Kuvaaja tuntematon,
Helsinki 30.5.1956.

